

Het grote en het kleine, het snelle en het langzame, het sterke en het zwakke, het agressieve en het schuwe, het vreemde en het wonderbaarlijke – het maakt allemaal deel uit van onze wilde wereld. Soms leidt wat een mislukking lijkt tot iets goeds: als reusachtige bomen omvallen, groeien er nieuwe jonge boompjes; als enorme walvissen sterven, krijgen dieren op de diepe oceaanbodem te eten; als er een soort uitsterft, is er een gat waarin iets nieuws kan ontstaan. Hoe al dat leven samenwerkt, is het grootste wonder van deze planeet.

We zullen nooit weten welke vragen we allemaal moeten stellen, laat staan dat we alle antwoorden vinden, maar elke keer dat we de natuur van dichtbij bekijken, ontdekken we nieuwe, opmerkelijke verhalen. Sommige spelen zich ver weg af, andere ontrafelen zich in onze eigen achtertuin, sommige zijn verrassend – bijna ongelooflijk – en andere zijn zo simpel dat we ze zelf hadden kunnen verzinnen.

Voor mij is wetenschap de kunst om de waarheid te ontdekken achter de schoonheid van de natuur. In dit boek vind je verbazingwekkende verhalen over het prachtige leven op onze planeet, verweven met prachtige tekeningen. De meest bijzondere dieren komen samen om de meest bijzondere voorstelling te geven die de aarde ooit heeft gezien. *Wauw!*

Maar alle dieren lopen gevaar en wij ook. De toneelspelers van het leven zijn rijk, sterk en vastberaden – niemand wil sterven. Maar wij breken het podium af, verbranden de bossen, vervuilen de zeeën, vergiften het land en verstikken de lucht. We weten dat we moeten stoppen, we weten hoe we de aarde beter kunnen maken, maar daarbij hebben we jullie hulp nodig en de beste brandstof voor verandering is... liefde. Liefde voor alles wat kruipt, sluipt, glijdt, glibbert en steekt: liefde voor het leven, ál het leven. Dus als je dit boek leest en bekijkt, zie het dan alsjeblieft als een liefdesbrief van Planeet Aarde, verzegeld met de kussen van miljoenen prachtige levende wezens.

– CHRIS PACKHAM

PLANEET AARDE PLANET EARTH III

Vertaling: Jesse Goossens
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,
Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2024

ISBN 978 90 477 1365 4
NUR 223

Tekst geschreven door Leisa Stewart-Sharpe
© 2023 Children's Character Books Ltd
Illustraties © 2023 Kim Smith
Inleiding © 2023 Chris Packham

Oorspronkelijke titel: *Planet Earth III*
Oorspronkelijke uitgever: © 2023 Puffin Books,
Penguin Random House Children's One Embassy Gardens,
8 Viaduct Gardens Londen SW11 7BW

BBC en BBC Earth (woordmerken en logo's) zijn handelsmerken van
de British Broadcasting Corporation en worden gebruikt onder licentie.
BBC-logo © 1996, BBC Earth-logo © 2014
Geproduceerd in overleg met het productieteam van Planet Earth III
in de BBC Studios Natural History Unit.

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gedrukt in China

Kijk voor spelletjes, lessuggesties en meer op:
www.lemniscaat.nl

BBC

PLANEET AARDE PLANET EARTH III

LEISA STEWART-SHARPE en KIM SMITH

EEN VERBONDEN PLANEET

De aarde is een bijzondere plek vol dichtbegroeide bossen, glooiende graslanden en zonovergoten woestijnen. Vol zoetwaterwerelden, uitgestrekte oceanen en door de golven uitgesleten kustlijnen. Ze is in bijna alle opzichten extreem – extreem heet, koud, donker, hoog en extreem *mooi*.

Stel je een prachtig levensweb voor, geweven van onzichtbare draden, dat alles wat leeft met elkaar verbindt. Door elke draad stroomt energie, van de kleinste alg tot de grootste walvis, waardoor ecosystemen in perfecte balans kunnen bestaan. De mens maakt ook deel uit van dit levensweb, maar hoe meer er van ons bij komen, hoe meer we het evenwicht in de natuur verstoren, tot in de verste uithoeken van de planeet. We hebben slimme manieren bedacht om van de aarde te nemen wat we nodig hebben, van landbouw en mijnbouw tot visserij, maar die manieren zijn vaak ook schadelijk. Het is duidelijk dat we te veel nemen. En nu begint onze belangrijkste les – we moeten leren om voor de aarde te zorgen, zodat zij voor ons kan zorgen.

Reis mee naar de wildste uithoeken van de aarde en ontmoet een aantal van de bijzondere dieren waarmee we onze planeet delen. Ontdek welke tere verbindingen in de loop van miljoenen jaren in de natuur zijn ontstaan en leer hoe we allemaal kunnen helpen om die nog een miljoen jaar te beschermen.

Ervaar de schoonheid en grootsheid van de aarde.

DE LEVENSBOOM

In een van de oudste jungles op aarde staat een van de hoogste bomen – de **KAPOKBOOM**.

Ze is een reuzin in het woud. Door sommige inheemse volken die haar thuis in het regenwoud van de Amazone delen, wordt de kapokboom 'vova' genoemd, oftewel 'grootmoeder'. Want zij begrijpt dat wanneer je in het overvolle woud wilt overleven, je voor elkaar moet zorgen. Als het goed gaat met de wereld om haar heen, gedijt zij ook. En dus geeft de kapokboom voedsel, voorziet ze dieren van een onderkomen en vormt ze een bruisende stad in de lucht voor het leven in het hele woud.

BRULAAP

SLINGERAAP

Aan de reusachtige takken van de kapokboom hangen **SLINGERAPEN**.

TOEKAN

De kapokboom is een hangende tuin:
EPIFYTEN (spreek uit als ee-pie-fie-ten) groeien aan haar takken en bungelen in de lucht.

De parapluvormige kroon van de kapokboom steekt zo'n 70 meter boven het bladerdak uit. Hierboven in de jungle brullen **BRULAPEN** en vliegen **HARPIJEN!**

**GELE WOLHAR
BUIDELRAAT**

**GEEL-
VLEUGEL-
ARA**

VLEERMUIS

Een pandemonium **PAPEGAAIEN** vliegt kruitend op de bloemen van de kapokboom af. Als de avond valt, trekken de bloemen **VLEERMUIZEN** aan. Na de bloemen verschijnen er vruchten, die als ze openbarsten vanbinnen op watten lijken. De vezels waaien ver en verspreiden de zaden van de kapokboom door het woud.

BROMELIA

CRUZIOHYLA CRASPEDOPUS

Je vindt hier werelden in werelden: een **BROMELIA** (broo-mee-lee-aa) klampt zich vast aan de kapokboom – in deze bekerachtige plant vindt een **CRUZIOHYLA CRASPEDOPUS** een poeltje.

**DOORNSTAART-
LEGUANEN**
scharrelen
naar beneden

langs de stam van de kapokboom.

**BLADSNIJDERS-
MIER**

De stam van de kapokboom vormt een drukke snelweg naar haar wortels, die haar grote gewicht ondersteunen. Hierbeneden kruipen duizenden insectensoorten over de donkere bosgrond.

Deze grootmoederboom is een prachtig bewijs voor de manier waarop alles wat leeft met elkaar verbonden is, soms in een habitat die niet groter is dan een enkele boom.